

Úmluva č. 140 o placeném studijním volnu

Generální konference Mezinárodní organizace práce,

která byla svolána Správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla dne 5. června 1974 na svém padesátém devátém zasedání;

jsouc si vědoma, že článek 26 Všeobecné deklarace lidských práv potvrzuje, že každý má právo na vzdělání;

jsouc si dále vědoma ustanovení obsažených v existujících mezinárodně pracovních doporučeních o odborné výchově a ochraně představitelů pracovníků, která se týkají dočasného uvolnění pracovníků nebo jim zaručují volno k účasti na studijních nebo výchovných programech;

majíc na zřeteli, že potřeba stálého studia a výchovy odpovídající vědeckému a technickému rozvoji a vývoji hospodářských a sociálních vztahů vyžaduje vhodná opatření ohledně volna ke studiu a výchově, jež by odpovídala novým snahám, potřebám a cílům sociální, hospodářské, technické a kulturní povahy;

domnívají se, že by placené studijní volno mělo být pojímáno v souvislosti s politikou stálého studia a výchovy, jež by se postupně a účinně prováděla;

rozhodnuvši přijmout některé návrhy týkající se placeného studijního volna, jež jsou čtvrtým bodem jednacího pořadu zasedání;

stanovivši, že tyto návrhy budou mít formu úmluvy,

přijímá dne 24. června 1974 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o placeném studijním volnu, 1974.

Čl.1

V této úmluvě výraz "placené studijní volno" znamená volno poskytnuté pracovníku ke studijním účelům po stanovenou dobu v pracovní době s přiměřenými příspěvky v penězích.

Čl.2

Každý členský stát stanoví a bude provádět způsobem odpovídajícím vnitrostátním podmínkám a praxi, je-li toho třeba, postupně politiku prosazující poskytování placeného studijního volna:

- a) k odborné přípravě na všech stupních;
- b) k všeobecnému, společenskému a občanskému vzdělávání;
- c) k odborářské výchově.

Čl.3

Taková politika má přispívat, a to pokud je to nutné, za různých podmínek:

- a) k získání, zlepšení a přizpůsobení odborné kvalifikace potřebné k výkonu povolání nebo funkce i k postupu v zaměstnání a jeho zajištění v podmínkách vědeckého a technického rozvoje a hospodářských a strukturálních změn;
- b) k odborné a aktivní účasti pracovníků a jejich představitelů na životě podniku a společenství;
- c) k lidskému, sociálnímu a kulturnímu pokroku pracovníků; a
- d) všeobecně k podpoře vhodného stálého vzdělání a odborné přípravy, jež umožňují pracovníkům vyhovět současným požadavkům.

Čl.4

Tato politika má přihlížet ke stupni rozvoje a k zvláštním potřebám země a různých odvětví činnosti a má být skloubena s celkovou politikou zaměstnanosti, vzdělávání a odborné přípravy a délkou pracovní doby s náležitým zřetelem, pokud je toho třeba, ke kolísání délky pracovní doby nebo rozsahu práce podmíněným ročním obdobími.

Čl.5

Placené studijní volno může být přiznáno vnitrostátním zákonodárstvím, kolektivními smlouvami, rozhodčími výroky nebo jakýmkoli jiným způsobem odpovídajícím vnitrostátní praxi.

Čl.6

Veřejné orgány, organizace zaměstnavatelů a pracovníků, instituce a organizace poskytující vzdělání a výchovu se budou podílet způsobem odpovídajícím vnitrostátním podmínkám a praxi na stanovení a provádění politiky prosazující placené studijní volno.

Čl.7

Financování opatření týkající se placeného studijního volna bude zajištěno pravidelným přiměřeným způsobem odpovídajícím vnitrostátní praxi.

Čl.8

Placené studijní volno nesmí být pracovníkům odepřeno z důvody rasy, barvy pleti, pohlaví, náboženství, politického přesvědčení, národnosti nebo sociálního původu.

Čl.9

Je-li toho třeba, budou přijata zvláštní ustanovení o placeném studijním volnu:

- a) jestliže některé zvláštní skupiny pracovníků jako např. pracovníci v malých podnicích, zemědělství nebo jiní pracovníci, kteří bydlí v odloučených oblastech, pracovníci zaměstnaní na směny nebo pracovníci se závazky vůči rodině jen obtížně mohou být zahrnuti pod obecnou úpravu;
- b) jestliže zvláštní skupiny podniků jako např. malé nebo sezónní podniky jen obtížně mohou být zahrnuty pod obecnou úpravu, a to za předpokladu, že pracovníci těchto podniků nebudou vyloučeni z výhod placeného studijního volna.

Čl.10

Podmínky pro přiznání placeného studijního volna pracovníkům mohou být rozdílné podle toho, zda se takové volno poskytuje

- a) k odborné přípravě na všech stupních;
- b) k všeobecnému, společenskému nebo občanskému vzdělávání;
- c) k odborářské výchově.

Čl.11

Doba placeného studijního volna se bude započítávat do doby zaměstnání rozhodné pro stanovení nároků na sociální dávky a jiných práv plynoucích z pracovního poměru podle toho, jak je stanoveno vnitrostátním zákonodárstvím, kolektivními smlouvami, rozhodčími výroky nebo jiným způsobem odpovídajícím vnitrostátní praxi.

Čl.12

Formální ratifikace této úmluvy budou oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Čl.13

1. Tato úmluva zavazuje toliko členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

2. Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel запиše ratifikace dvou členských států.

3. Pro každý další členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy byla zapsána jeho ratifikace.

Čl.14

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je запиše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

2. Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Čl.15

1. Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí všem členským státům Mezinárodní organizace práce zápis všech ratifikací a výpovědí, které mu členové organizace sdělí.

2. Když bude členským státům Organizace sdělovat zápis poslední ratifikace nutné k tomu, aby úmluva nabyla účinnosti, generální ředitel upozorní členské státy Organizace na datum, kdy tato úmluva nabude účinnosti.

Čl.16

Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí generálnímu tajemníkovi Spojených národů k zápisu podle článku 102 Charty Spojených národů úplné údaje o všech ratifikacích a výpovědích, které zapsal podle ustanovení předchozích článků.

Čl.17

Správní rada Mezinárodního úřadu práce, kdykoli to bude považovat za nutné, předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá, zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Čl.18

1. Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustanoví-li nová úmluva jinak:

- a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 14, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti;
- b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

2. Tato úmluva však zůstane v platnosti ve své formě a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Čl.19

Anglické a francouzské znění této úmluvy mají stejnou platnost.